

LŐCSE eredete és története

A Lőcse (szlovákul: *Levoča*) patakról kapta a nevét, amelynek partján fekszik. A szláv *levoča* bal oldali (patakot) jelent. A név a szláv *lev* (= bal) melléknévből ered. A német *Leutschau* és a latin *Leutsovia* a magyarból való.

A települést a 12. században kezdték benépesíteni a szászok, ez azonban nem a mai helyén állott, és a tatárjárásban elpusztult. A mai várost a tatárok kivonulása után a Menedékkőről visszatérő szepesi szászok alapították a Hernád lapályának jól védhető, kiemelkedő részén. Oklevélben 1245-ben említik először. 1271-ben már a szepesi városok szász tartományának fő helye, 1772-ig a szepesi szász kamaragrófság székhelye. Falai a 13. században épültek, majd a 15.–16. században alakították ki ma is látható véd műveit, melyek 44 ha területet kerítenek be, és ezzel az ország legjelentősebb települései közé számított. 1321-től árumegállító joga volt, majd 1323-ban szabad királyi város lett. Kereskedelme fokozatosan nemzetközi méreteket öltött, fejlett kézműipara, vásárai voltak. 1332-ben és 1431-ben tűzvész pusztította. 1440 és 1450 között a husziták többször támadták a várost, Mátyás innen indult kiűzésükre.

1526 után nagy szerepe volt a trónharcokban, majd a 17. századi harcokban. A város már a 16. század első felében protestáns hitre tért. Akkoriban közel száz évig folyt az ellenségeskedés a szomszédos Késmárkkal, ami fegyveres összetűzésé is fajult. 1550-ben és 1599-ben újra tűzvész pusztította. 1560-ban 2500, 1622-ben 1600, 1645-ben 2214 lakos pusztult el a dühöngő pestisjárványokban. 1630-ban Breuer Lőrinc itt állította fel nyomdáját, mely 1754-ig működött. Nyomdái és iskolái évszázadokig híresek voltak, számos neves személyiség tanított és tanult itt. Híres gimnáziumát 1672-ben a jezsuiták alapították, tanára volt többek között Hell Miksa, a neves fizikus, csillagász is. Itt hangzott fel 1844-ben a „Zeng az ég, a Tátrán villámok cikáznak” kezdetű forradalmi dal is, amely Szlovákia nemzeti himnusza lett. 1687-ben az ellenreformáció visszaadta a templomokat a katolikusoknak. A Rákóczi-szabadságharcban háromhavi ostrom után védői feladták, 1709–10-ben Löffelholz császári tábornok foglalta vissza. Hadi felszereléseit a 18. század elején elvitték, de védművei jórészt ma is állnak. 1910-ben 7528 lakosából 3094 szlovák, 2410 magyar,

1377 német, 201 ruszin és 197 román volt. A trianoni békeszerződésig Szepes vármegye székhelye volt. A város 1996 óta járási székhely.

Készítette: Haller Martin és Nagy Benjámín